DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA
DE
CAVSSIS MELANCHOLIAE ET MANIAE DVBIIS IN MEDICINA FORENSI CAVTE ADMITTENDIS

QVAM
RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO DVCE AC DOMINO
DOMINO
CAROLO AVGVSTO
DVCE SAXONIAE IVLIACI CLIVIAE MONTIVM ANGARIAE
ET GVESTPHALIAE CET.
CONSENSV
GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS

PRAESIDE
D. CHRISTIANO GOTHFRIDO GRVNERO
SERENISS. DVC. SAXO - VINARIENS. ET ISENACENS. A CONSIL. AVL. BOT. ET THEORET. PROF. PVBL. ORD. ET FACVLT. MED. ASSESS. ACAD. CAES. NAT. CVRIOS. ET MOGVNT. SCIENT. VTIL. SOCIET. PRINCIP. HASS. BAVAR. BVRGHVSAN. MORAL. ET OECONOM. LIBERAE MOSQVENS. EXCOLENDIS LITTERIS ROSSICIS ET LAT. IENENS. SODALI SOCIET. REG. PARIS. MED. CORRESPONDENTE

PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN MEDICINA HONORIBVS AC PRIVILEGIIS
RITE CAPESSENDIS

A. D. IV. OCTOBRIS CIↃIↃCCLXXXIII.
PVBLICE DEFENDET
AVCTOR
MARTINVS LVDOVICVS WITTWERK
GEDANENSIS

IENAE
LITTERIS MAVKIANIS

VIRO

EXPERIENTISSIMO ET ARTIS DEXTERITATE CLARISSIMO

D. MICHAELI WITTWERK

MEDICO APVD GEDANENSES MERITIS ET GLORIA INSIGNI

PATRI CARISSIMO ET OMNI QVO PAR EST PIETATIS CVLTV PROSEQVENDO

IVVENTVTIS SVAE DVCI ET MODERATORI PERQVAM STVDIOSO

FORTVNAE STATORI FELICISSIMO

HASCE

PRIMITIAS ACADEMICAS

IN TESSERAM GRATI ANIMI PIETATIS ET BENE COLLOCATI TEMPORIS

D. D. D.

SE RESQVE SVAS IN POSTERVM DE MELIORI NOTA COMMENDAT

FILIVS OBSEQVENTISSIMVS

PROOEMIVM

Miſera profecto hominum ſors eſt. Viuimus inter gaudia peritura, veluti ſemper duratura. Recuſamus moleſtias, ſine quibus nunquam ſuauiter degitur, et videmur ſpes inchoare longas, cum minimum ſit ſpatium, quo a morte vita diducitur. Vir, in excelſiori loco poſitus, ſpernit ac deſpicit minorem, ſapiens indoctum, ſtultus prudentem ridet. Sibi quisque viuit, genioque indulget, futurorum negligens, praeſentis voluptatis appetens, totus inter amores, vina et ludicra.

dicra. Stultitia eſt, aiunt, extrema timere, vel mortem, cum prope acceſſerit, tergiuerſari, tremere, plorare. Fruamur vita, donec licet, et ſi fata vrgent, multiplex vitae exitus patet. Subſilire in caelum ex quouis angulo licet. Suppetunt laqueus, vnda, pugio innumeraque vitae finiendae inſtrumenta. Non deerit, qui laudet impenſius praeclare factum ſcilicet, et ad imitandum ciuibus et nepotibus proponat, teque diuorum numero intereſſe iubeat. Non ergo amplius repetendum illud SENECAE *) eſt: *Quomodo fabula, ſic vita. Non quam diu, ſed quam bene, refert. Nihil ad rem pertinet, quo loco deſinas. Quocunque voles, deſine. Tantum bonam clauſulam impone.* Age ergo, huc adſis, qui vitae pertaeſus es, ſine timore. Parui eſt animi, haerere atque in ancipiti verſari. Mors enim talis amplius putanda non eſt, ſed ſapientia requies ab miſeriis, et certa via ad gloriam, famam, lacrumas puellarum, ſerta ſemper viridia amicorumque laudationes funebres. Aliter enim iam agitur, ac olim. Quisque αὐτόχειρ bonus vir eſt, melancholicus, nec mentis ſuae compos, et hodie laudabilis morbus eſt, per ſapientiam mori. Nolo equidem reprobare talem hominum beneuolentiam et bene merendi de mortuis

*) Epiſt. 77.

tuis ſtudium. Laudo amicos lugentes, qui probabili nomine crimen, quod infectum fieri nequit, minuunt, ſed ſubrideo temeraria auſa, ſi artis imperitis fucum et verba dant, et indignor, ſi medicos vel inuitos docere volunt, qui demum melancholicus vel maniacus dici haberique in poſterum debeat. Nemo enim talis per ſaltum eſt, et in anteacta vita, tanquam in ſpeculo, videndum, numquis hac in familia reponendus ſit. Cum ergo iudici ſacro ſaepe multum interſit ſcire, quae vera ſit melancholia vel opinabilis, neque ipſi medici inter ſe conueniant de notione ac ortu tanti tamque horrendi mali, non incongruens mihi viſum eſt argumentum, quo *cauſae melancholiae dubiae* quam diligentiſſime inueſtigentur, et certior inde veritas medicinae forenſi reddatur. Quod quam bene ac apte pertractarim, viderint iuſti et periti rerum arbitri, non iudices e triuio vel academia progreſſi.

DISSER-

DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA
DE CAVSSIS MELANCHOLIAE ET MANIAE DVBIIS IN MEDICINA FORENSI CAVTE ADMITTENDIS.

§. I.

Melancholia pessima hominis conditio est, qua quis intra se diu et semper, et sine febre delirat, vigilia et tristitia longa perculsus et sibi, et aliis metuit, solitudinem quaerit, anxie circumquaque circumspicit, num quis audiat, vel facta diiudicet, impetus hostiles, mala grauia et imminentia, interdum ridicula, veretur, loco, lectulo vel sellae affixus vni rei studiosius et pertinacius inhaeret, in ceteris fere prudens, tandemque vitae pertaesus, mortem violenta manu accersit, aut inter summos intolerandosque animi angores vel απαθειαν exspectat. Mania vero non, nisi gradu maior et vehementior est, i. e. melancholia furiosa, qua in horrendam adspectu rabiem effusus aeger et sibi, et aliis vim inferre audet, et more immanis belluae spuma, dentibus atque pugnis nocet, nisi vinculis coerceatur. Vnum ergo natura sua vtrumque malum est, iisdem remediis persanatur, etsi melancholia, quia leuius vitium est, felicius fugari vel adhortando, vel faciendo potest.

§. II.

Alia ergo est temperies melancholica, alia ipsa melancholia. Illa in sexcentis hominibus adest, et diu adesse potest sine vlla mentis turbatae

batae et dubiae ſanitatis ſigno, haec vero cum delirio longo incidit, quod hominem nunquam deſerit, rarius lucida interualla concedit. Non ergo illico melancholicus ex medicorum decretis putandus eſt, cui, nubilo et graui vel aeſtuante caelo, praecordia tument, vel ſpiratio moleſta eſt, animus interdum torpet, interdum vacillat, poſt perturbationem vel indignationem ac iram cogitatio quaedam fixa et immutabilis inhaeret; vel poſt litterarum diſciplinam, maiori ſtudio agitatam, ſenſuum internorum veluti quaedam quies inimica corpori eſt, quia haec et facile tranſeunt, et cholericum hominem magis indicant. Talia enim cuique alii ſimiliter accidunt. Nemo prudens et ſapiens ab hiſce inſidiis ſatis tutus eſt. Impetum animi vel morbi cerebro imminentis video; melancholiam non video. Hanc demum infenſam homini exiſtimes, cum ſua deliria et falſa phaſmata continuat, et, vt pauper quondam ille ſomnia, fideliter narrat, os melancholici refert, oculos concauos, triſtes, meditabundos vel ardentes oſtendit, corpus exſuccum et luridis maculis maculatum trahit. Talis enim aut elleboro opus habet, vt ille apud Horativm *a*), aut fune, vt ille apud Plavtvm *b*), aut pugione ac ſclopo, vt amatorum et ingenioſorum genus nuper clariſſimum, aut aquis vel quouis alio vitae adimendae inſtrumento, quippe cum atra bilis agitat. In ceteris vero, quibus natura nitidum oris colorem, corpus robuſtum et firma latera, appetitum et ventriculum bonum, itemque animum feruentiorem dedit, apoplexiam et febres birlioſas metuere licet, melancholiam minime.

§. III.

a) Lib. II, Epiſt. 2. v. 137. *b*) Captiv. Act. 3, Sc. 4. v. 62.

§. III.

Hinc ſequitur, vt alia ſit melancholia c), quae ab humoribus dimanat i. e. ſpiſſo ſanguine et atra bile, alia, quae ſolum caput offendit vitio quodam ſontico. Illa enim vt breui in ſenſus incurrit, et artis medicinalis praeſidiis tolli abigique poteſt, ita haec non, niſi coniecturalis eſt, et fere poſt fata demum detegitur. Multus cauſſarum numerus apud auctores memoratur, vnde iſte lymphaticus mentis error profectus eſſe dicitur, ſunt vero, niſi omnes omnino, certe plurimae ita comparatae, vt, iis melancholia vere attribuenda ſit, nec ne, dubius haereas. Debet enim cauſſa proxima, iubentibus pathologiae magiſtris, ita affinis aſſimilisque morbo eſſe, vt, audita vel inuenta ea, illico malum ipſum intelligas; Debent ad eam certiorem reddendam eae in promtu eſſe cauſſae occaſionales et praediſponentes, quae tantum non ſemper, vt vmbra corpus, ita pediſſequae morbum comitantur. Iam vero iſtae quidem ſaepe adſunt iterumquae deſunt, vel in quouis aegro poſt fata medico exploranti ſeſe offerunt cum mentis conſtantia et integritate, ideoque non omni exceptione maiores in aſſumenda melancholia ſunt, nec vitia caluariae tam certa putes, nihil vt ſupra. Reperiuntur quaedam crebrius, alia rarius, in melancholicorum cadaueribus, at vero nec deſunt apoplecticis, epilepticis et id genus hominibus, in quibus longum delirium deſideres, ideoque id vnum docent, potuiſſe aliquid conferre ad inducendam hanc grauiſſimam mentis aegritudinem, qua nulla capitalior, nulla flebilior eſt, ſed vere effeciſſe, incertos nos dimittunt. Falſa enim eſt ratiuncula, qua quicquid poſt mortem abſonum a ſtatu naturali obſeruatur, id mortis antegreſſae cauſſa vnica reputatur. Diu haud raro et per annos latuit in corpore ſine noxa, et multi, quos ſimilis labes viſcerum tenuit, tandem

c) Cf. *Lorry* De melancholia et morb. melancholicis, Lutet. Pariſ. 1765. et Obſervations on the Nature, Kinds, Cauſes and Preventions of Inſanity, Lunacy and Madneſſ by *Th. Arnold*, Vol. I. Lond. 1782. 8.

tandem propitio fato fuccubuerunt, integris fenfibus integraque mente, neque fatis liquet, vtrum fequela diri et tortoris inftar angentis morbi nominanda fit, an cauffa. Ecquis ergo in tanta rerum obfcuritate ac ambiguitate talia praecipitanter affirmare et pro certis iactare audeat, quae certa et indubitata non funt? Boni et periti medici non eft, fic decernere, cum in nulla arte magis noxium et turpe habeatur mendacium, quam in medicina. Sed videamus de potioribus et vulgo memoratis melancholiae et maniae cauffis, incipiendo ab praecordiis, et ad caput tandem progrediendo.

§. IV.

In cauffis melancholiae plures referuntur, quas equidem aut nullas effe puto, aut facile perituras. Quo pertinent.

I. *Inteftinorum anguftationes vel fugillationes.* Nollem haec vitia memoraffent medici, quippe multis demortuorum cadaueribus communia et mortis effecta. Reperias prius, in quibus ne fperes quidem, quia nunquam inde moleftiis affecti videbantur, in melancholicis vero ideo, quia et fine ordine cibos fumunt, et fub finem vitae nihil omnino, tefte idoneo et locuplete GREDINGIO *d*), pofterius vero incidit tantum non femper fub vitae finem, reftagnantibus humoribus.

2. *Vermes.* Continebantur in cadauere mulieris maniacae *e*) ingens copia taeniae, et pauci lumbrici, fed eas infaniam et hic, et alibi effeciffe, vehementer dubito. Sunt enim, fi quid video, vermes huius mali rei non putandi *f*), praefertim cum hoc in cafu cerebrum aliud vitium contraxiffe videretur.

d) Vid. *Ludwig.* Aduerf. Med. Pract. Vol. I. P. 2. n. 4. p. 260. 270. feq.

e) *Harmes* Diff. De cauf. morb. et mort. fubiecti cuiusd. maniaci, Regiom. 1744. rec. *Hall.* Difp. ad morb. Hift. Vol. I. n. 9. pag. 123. feq. et verf. germ. p. 140. Vol. I.

f) Nobiscum ftat. III. *Metzger* Verm. med. Schrift. B. I. n. 3. p. 58. feq.

§. V.

3. *Sanguis spissior.* Saepe molestus est melancholicis, et recte accusatur, si sueta symptomata sequuntur, *color d) externus internusque primo pallidior, flauior, magis fuscus, liuescens, niger, cum maculis similibus, pulsus lentior, frigus maius, respiratio lenta, circulatio per sanguinea vasa bona, per lateralia parcior, minus bona, hinc humorum secretoriorum et excretoriorum omnium minor, tardior, crassior, exitus, minor consumtio, parcior appetitus, macies, moestitia, solitudinis amor, affectus animi quicunque pertinaces, magni, in reliquis ἀδιαφορία, torpor ad motus, summa tamen simul studii cuiusque et laborum constantia.* Sed haec fere singulatim homini incommodant, saepius vero nullo modo, quia impune fert istam sanguinis picei tenacitatem ac lentorem, neque *torporem* tanti habendum censeo, quanti alii credunt. *In ea inertia,* inquit cl. LORRY *e), aliquem rimari melancholiae fontem, inutile est. Quam enim spasmo excitando symbolam contulisse videtur vita otiosa, non inducto torpore id efficit.* Quin nec illico *melancholia hypochondriaca* subest, si quis praecordiis aeger est aut se esse credit, aut venae haemorrhoidales tument. Debet enim densior sanguis hic haerere, accumulari, stagnare, lienem, ventriculum, pancreas, omentum, mesenterium obsidere, sub auctore magno BOERHAAVIO *f*), et vel mentem ipsam infestare, eamque ob rem, si viscera haec integra apparent, secante medico, quo iure adfuisse hocce malum dicas, nescio. In his enim nisi certiora habeas documenta, quibus natura eius constat et proditur, praestat aliunde nomen morbi et caussam mortis arcessere, quam verborum lenociniis lectores incautos vel imperitos fallere.

4. *Bilis*

d) Sic BOERH. Aph. 1094.

e) L. cit. T. I. p. 44.

f) Ib. Aph. 1098.

4. *Bilis atra.* Quae eius vera natura et indoles secundum veterum placita sit, nondum satis liquet, quia nostrates magis riuulos, quam fontes sectantur. Bilem atram, quam quadruplicem dixerat GALENVS, quamque tenacem, fuscam vel nigram hodie appellant, eamque certam melancholiae testem censent. Sed eadem illa fere propria senibus et vmbraticam vitam degentibus est, atque per omnem vitam toleratur. Assuescit difficili humorum motui corpus, neque praeter quasdam molestias praecordiorum et neruorum aeger aliquid persentiscit. Longa ergo via ad melancholiam est, neque sine ambagibus eo deuenitur. Praecurrant eius signa necesse est, sine quibus nefas duco talem animi morbum inde repetere. Praeceps et fallax est iudicium, quod a sola bilis forma sumitur, neglecta caussa morali.

§. VI.

Cum ergo dubia et anceps sit melancholia ex praecordiorum labe, tum multo magis ea talis putanda est, quae *in cerebro* latuit. Siqua enim vitia intus veluti recondita sunt, minus tamen sensus feriunt, et opinione magis, quam veritate constant. Certum hoc vnum est, reperta ea saepius fuisse in multis hominibus mente captis vel aegris; incertum vero, num quid ad morbum contulerint, et quantum, quia non defuerunt, quorum animus cum his turbis optime habitaret. Probabiliter ergo haec dicuntur et scribuntur, sed certo nequaquam, dubia ergo res melancholia, hoc ex fonte deducta, est. Sunt tamen in his alia mala frequentiora, alia rariora, et plus minus menti aduersa fuisse videntur.

§. VII.

Exorsi iterum a caluaria progrediamur ad interiora capitis. Hic sese sistunt

1. *Sulci caluariae profundi.* Crebri ſunt in hominibus ceteroquin ſanis vel aegris *k*), et cum ipſa membrana cerebri dura arcte concreti, ſed debentur, ſi quid video, fortiori arteriarum meningearum ictui, et impreſſionem primam per omnem vitam retinent, eamque ob rem non poſſum non in partes ire Ill. METZGERI *l*) ac quaerete, num intelligendi vis et ſenſuum integritas a tali tamque exiguo errore pendeant? Non putarim.

2. *Exoſtoſes ſpinaeque variae.* Deprehenſae ſunt variae figurae et magnitudinis in proceſſu falciformi et ad proceſſus clinoideos poſteriores *m*), in media dextraque frontis parte *n*) fatui, in coniunctione oſſis parietalis cum frontali *o*) in epileptico et maniaco, in oſſe occipitis *p*) maniaci cet. Sed vereor, ne plus huic vitio veluti naturali adſcribas, quam licet. Centies enim in cadaueribus deteguntur ſpinae glabrae, acuminatae, rotundatae, praetenues, membranis accretae, friabiles, ſed ſine noxa toleratae, dum homo viveret, interdum iterum deſunt, vbi eas quaereres. Internae cranii exoſtoſes *q*) ne epilepſiam quidem neceſſario inferunt, multo minus parua ſpicula omnem mentis aciem hebetare ac tollere poſſunt. Fuere, qui huic vitio obnoxii octuaginta annos, vtcunque valentes, viuerent *r*), ergo inde melancholiam deducere non licet. Etenim et pauci

k) GREDING l. c. Vol. II. P. III. n. 3. p. 457. vidit in epilepticis, fatuis et maniacis.

l) L. cit. Vol. I. no. 3. p. 54.

m) *Greding* l. c. p. 465. et Verm. Schrift. p. 192.

n) *Greding* l. c. p. 458. *o*) Ib. p. 459. *p*) Ib. p. 460.

q) Sic *Greding* l. c. p. 460. et Verm. Schrift. p. 151. et p. 159. ſeq.

r) Ib. p. 461.

pauci maniaci offerunt processus clinoideos posticos acutos atque eminentes *s*), a quibus videtur quidem irritari potuisse cerebrum superimpositum, sed ne minimum quidem laesionis vestigium spectandum praebent.

3. *Asperitates scrupeae.* Memorat GREDINGIVS *t*) in maniaco binas longas acutasque eminentias osseas prope coalitum ossis occipitis cum osse sphoenoide post sellam turcicam, in femina epileptico-maniaca ad fossam temporalem dextram sub medio cerebri lobo, in epileptico supra orbitam oculi dextri, in fatuo acutam cuspidem ad fossas temporales, aliique forsan alia exempla adferunt, quae negare equidem non ausim, id vero nego et pernego, inde nata esse ista mala, quae memorant. Inquisiuimus enim multos, qui integra mente diem suum obierant, et tamen talia ossium cacumina et inaequalitates sine damno pertulerant. Ipse GREDIVGIVS *u*) tale exemplum consignatum reliquit.

§. VIII.

Neque immunes manserunt *cerebri tunicae.* Erunt enim, quorum

1. *Dura* mater arte coalita vel osseam indolem induta *x*), crassior *y*) solito, purulenta *z*), durior *a*) et sphacelo tacta reperta est, vnaque

2. *Pia*

s) Ita *Greding* Verm. Schrift p. 194. et 195.

t) Ib. p. 462. seq. *u*) Vermischt. Schrift, p. 11.

x) *Greding* l. c. p. 469.

y) *Morgagni* De Sedib. et Caus. Morb. L. I. 8. n. 15. 16. p. 59. ed. Venet. quocum consentit Ill. *Metzger* l. c. Vol. II. p. 198.

z) *Metzger* l. c. et *Plater.* ap. *Bonet.* Sepulchret. p. 179.

a) *Greding* ib. p. 470. et 476. et Verm. Schrift. p. 152.

2. *Pia mater* concretionibus lenticularibus et osseis *b*) plena, sanguine distenta *c*) et mucosa, bullis aereis referta *d*), crassa *e*) et dura, et ab aqua veluti ampullacea *f*) visa.

3) *Vasa piae matris turgida.* Haec in maniacis obseruauit Caldani *g*), vnde impetum sanguinis ad cerebrum et stagnationem coniectare licet, ipsam insaniam longam minime. Ecquis enim est, qui nesciat, talia reperiri et in ceteris cadaueribus? et oriri saepenumero a mortis genere antegresso? Idem de *vasis cerebri sanguine distentis h*) sentio. Rarius enim, ac creditur, in melancholicis et furiosis deprehenditur.

Praeter haec

4. *Sinus longitudinalis superior* interdum paruam *hydatidem* retulit, interdum *polypum i*) continuit, vel *aquam* et *saniem ii*) ostendit; *processus* vero *falciformis k*) quaedam ossium initia. Sed iterum eo redit nostra oratio, vnde deflexerat, quippe haec tam communia et obuia sunt, nihil vt magis, neque tamen de molestiis inde oriundis con-

b) *Greding* ib. p. 477. seq.

c) *Morgagnus* l. c. Ep. 9. Art. 12 et 13. p. 72. seq.

d) Ib. Ep. 8. Art. 14. p. 58.

e) Meckel in Mem. de Berlin T. XX. p. 77.

f) *Greding* l. c. p. 485. *Metzger* l. c. Vol. II. p. 198.

g) Ap. *Haller*. Part. Corp. Hum. Fabric. T. VIII. p. 31.

h) *Ballon*. ap. *Bonet*. Sepulchret. T. I. L. I. Sect. 8. Obs. 6. p. 180. et *Greding* Verm. Schrift. p. 100.

i) *Greding* p. 471. et Verm. Schrift. p. 150. et 284.

ii) Ib. p. 472. et Verm. Schrift. p. 149.

k) Ib. p. 473. cf. *Morgag*. l. c. p. 58.

conquerebantur aegri, ne de dolore quidem capitis aut certe perexiguo, in maniacis vero perrara, aliqua vero mala ita comparata, vt, vtrum ante mortem iam infestarint, an post eam enata sint, dubius haereas, v. c. aqua et polypus *kk*), quae sub vltimo demum halitu morientium nasci solent.

Hic iterum recte, vt solet, summus MORGAGNIVS: *l*) *Quod ad polypos attinet, non tam quaeras, an mihi vnquam in stultorum sinubus occurrerint, quam eorum memineris, quae alias a me accepisti de polypis, non, nisi in moribundo aut mortuo homine agnoscendis.*

§. IX.

Plures caussae melancholiae et maniae *cerebro* inesse putantur. Qnas si sine praeiudicata opinione ac partium studio aestimo, non possum eo induci, vt credam, eas tantam malorum molem, sensuum internorum laesionem et amentiam, gignere atque efficere potuisse. Si enim verum philosophorum decretum est, causam et effectum sibi respondere oportere, mirari profecto subit, quid sit, quod tam minuta vitia et possint, et debeant mentis vim omnem tollere, sapientem stultum reddere. Neque negarem, id fieri potuisse, si quando aeger dudum ante deliraret, et post mortem vel subitam, vel lentam plures cerebri nobilissimi partes vel affectae, vel destructae reperirentur, in quibus sensuum integritas et animi vis, vt ignis in lapide, delitescit. Sin vero ignobilii cuidam particulae, cuius vtilitas aut perigua est, aut nulla, aut prorsum ignota, qualis est glandula, aut tenui vesiculae, qualis hydatis est, potestas aliqua nocendi, pressura et irritatio assignatur, vnde cerebri actio vel impediatur, vel auferatur, habeo, quod respondeam. Ostendant praeclari isti viri, primum, fieri id ex legi-

kk) Idem putat. Ill. *Crell* ad *Harmes* diss. p. 153.

l) L. c. Lib. V. Ep. 61. Art. 8. p. 407 et *Greding* Verm. Schrift. p. 315. talem, in furiosa non vidit, etsi in aliis pluries.

legibus physicis potuisse, deinde modum doceant, quo in quouis melancholico et maniaco facta sint. Quod quia (spero) nunquam efficient, caueant sibi in posterum a temeraria affirmatione, qua imprudentes fallunt, et in errorem coniiciunt.

§. X.

Iam ergo singulas caussas, cerebro infensas, aequa lance ponderemus.

1. *Cerebri macula nigra.* Hanc in cerebro vel membranis sectione deprehensam et insaniae caussam fuisse PLATERVS *m*) auctor est, sed sine specie veri. Nam refert, quae ab aliis audierat, et labes ista communis iis est, quos gangraena et sphacelus abstulit.

2. *Cerebrum leue.* Tale reperisse se testantur MECKELIVS *n*) et PRINGLIVS *o*), sed vellem rei tam leui et variabili, quale cerebri pondus est, non adeo credidissent, neque video, quid hoc, prouti maius vel minus est, in mentis actione valeat. Satis est, integrum, illud esse.

3. *Cerebrum et cerebellum molle.* Passim hoc referunt medici *p*), sed cum non satis definiant mollitiem naturalem, vnde ad morbosam deuenimus, morbum antegressum, putredinem vel imminentem, vel praesentem, dubium est, in quantum stultitia inde orta sit. Recte enim mihi dubitasse vitetur GREDINGIVS *q*); *Hanc nimiam encephali emollitionem*, inquit, *vel a menyngum ventriculorumque lateralium hydrope factam compressionem semper fatuitatis caussam existere, non extra omnem*

m) Prax. Med. l. 3. p. 105. Caeruleam maculam memorat *Greding* Verm. Schrift. p. 185. sed dubius est, quid statuat.

n) Mem. de Berl. T. XX. p. 75.

o) Ap. *Haller*. l. c. p. 17.

p) *Greding* l. c. p. 532. seq. et p. 536. cf. Ei. Vermischt. Schrift. p. 167. et p. 188. 241.

q) L. cit. p. 557. et p. 538.

omnem dubitationis aleam positum esse videtur. — *Melancholici, encephalo licet ex hydropico statu quam maxime compresso, parua tamen vel potius nulla fatuitate adfecti deprehensi sunt. Et hinc satis patere arbitror, nimiam encephali emollitionem compressionemque fatuitatis quidem frequentissimam comitem, praecipuamque, nequaquam vniuersalem et vnam caussam esse.*

4. *Cerebrum durum.* Crebrius et constantius melancholicorum et maniacorum vitium est durities cerebri, quam septies inuenit MORGAGNIVS r), post eum MECKELIVS s), RASTIVS t) cl. METZGERVS aliique similiter. Sed, si durities ista cerebri effecit insaniam, quaeritur, quomodo cum cerebelli mollitie u) vna consistere potuerit? cur nunquam totum cerebrum, sed pars fuerit sic affecta? Reperitur etiam in hominibus non stultis, in senibus x), apoplecticis y), in sanis subitoque exstinctis rel. oriturque, ni omnis fallor, a vario cerebri habitu humorumque impulsione vel defectu. Hinc praeclare MORGAGNIVS: *Non tanti eam faciendam arbitror, vt ex ea duntaxat stultitiae caussam speciosis explicationibus repetamus.* Neque absimiliter GREDINGIVS z): *Hanc solam frequentem et fere inseparabilem maniae comitem vel caussam agnoscere, obseruationes omnino prohibent.* Ergo iterum spes nostra vana et caduca fuit. Nam *cerebrum durum esse potest sine stultitia, et stultitia sine cerebri duritie.*

5) *Cerebrum siccum.* Meminit BONETVS a) furiosi, cuius *cerebrum siccissimum, durum, adeoque in summ parte digitis friabile, flauum vndiquaque* reperiretur. Recte tamen hanc cerebri conditionem, si vere adfuit, deberi inflammationi biliosae medullae dixit KLOECKHOFIVS

r) L. cit. p. 59. s) L. cit. T. XX. Obs. I — 6.

t) Ap. *Haller.* l. c. p. 47. u) Ita *Geoffry* ap. *Morgagn.* l. c. p. 59.

x) *Haller.* Prael. Boerh. §. 475. et L. c. p. 47. y) *Morgagn.* ib.

z) L. cit. p. 536. a) Sepulchret. T. I. p. 176.

vivs *b*), nunquam vero in furiosis, melancholicis et fatuis deprehendit Gredingivs *c*), ideoque fallacissimae rei non amplius credimus.

6. *Grauis cerebri et cerebelli odor.* Non spernendam melancholicorum, epilepticorum et fatuorum dotem eum esse affirmauit Gredingivs *d*), quippe cum iusto citius inciderit. Puto tamen, hanc odoris foeditatem magis prodere cerebri singularem corruptionem, quae in hoc genere hominum miserrimorum lente vel sub mortem instantem demum eruperat, malum ipsum generare non potuisse. Viderint in posterum medici secantes, num et quatenus iterum reperiatur.

§. XI.

Fuere, qui *corpus callosum* varie mutatum detegerent, inque his Lancisivs, qui duriusculum, Gredingiv *e*), qui praemolle ac pulti simile vidit, potior tamen Morgagnivs *f*) est, hic tamen magni et boni viri more. *Raro atque adeo semel in stultis vidi, inquit, profundos sulcos in corpore callosoque Lancisivs in fatuo quaedam aliter in calloso corpore obseruauit. — Fortuito in eiusmodi morbis fuisse pleraque existimo, et certe in aliis descripsi praeter insanos, neque in his a ceteris adnotata fuisse video.*

Praeterea Io. Fantonvs *g*) in corpore calloso tumorem dumorem iuglande maiorem, conspexit, vnde diuturnus capitis dolor et epilepsia sequeretur, sed sub finem tandem vitae aeger absurda

b) De morb. animi, p. 63. ed. *Schlegel.*

c) Verm. Schriften p. 165. et 166. *d*) Ib. p. 165. seq. et p. 187.

e) Verm. Schrift. pag. 241. et pag. 222. 236.

f) L. c. p. 55. et 58. *g*) Ap. *Morgagn.* l. c. Lib. V. Ep. 61. Art. 6. p. 406.

absurda locutus est, neque id semper, sed tantum saepe, idque cum vehementius ille dolor vrgeret, MORGAGNIVS vero et GVENZIVS modo tractum vnum simplicem, modo duplicem, modo deficientem, *nec qua solent, ratione inter se parallelum* memorarunt. Num ergo in eiusmodi rebus tam leuibus atque mutabilibus stultitiae caussam agnosceremus, cum vel arteriarum ictui, vel compressioni cuidam singulari deberi videantur? Quo pertinet et illud, quod *in stultis abnormes illae superficiei corporis callosi non solum perraro conformationes reperiuntur, verum etiam sunt visae in pluribus, quorum mens fuerat sanissima h*).

Corpora striata pure fetido et viridi arrosa, interdum veluti diuisa in maniaco vidit GREDINGIVS *i*), defecisse prorsum, MORGAGNIVS *k*) idoneus auctor est, et cum eo consensit Ill. METZGER *l*). In quo id mirum est, quod in altero exemplo mulier, cuius sectionem vir hic clarissimus narrat, furore agitata perierat, in altero homo *nec in cerebri et neruorum vsu quicquam a communi consuetudine alienum passus erat*. Vt enim certum est, sensus internos eo magis integros fore, quo maior est striatorum corporum constantia, quia cum medulla oblongata communionem veluti atque conspirationem habent, ita exinde patet, fallacem esse eorum opinionem, qui quidquid hisce in partibus mancum vel vitiatum cognouerint, illud caussam melancholiae et insaniae iactitant.

§. XII.

Plexus choroideus, in statu naturali *ventriculos* occupans, variam formam habere solet, prae ceteris vero, *sanguine turgere* vel *hydatidibus* variae magnitudinis redundare, rarius glandulis scirrhosis et ossiculis. Sunt vero istae vesiculae adeo vulgares et tralatitiae, vt in plurimis maniа-

h) Sic *Morgagn.* l. c.

i) Aduers. I. c. p. 509. seq.

k) L. cit. Lib. IV. Ep. 50. Art. 55. p. 281.

l) Verm. med. Schrift. I. B. p. 54.

maniacis, melancholicis, fatuis et epilepticis *m*) reperiantur, in paucis desint, videnturque ideoque quidem aliquid forsitan conferre hisce morbis vel augendis, vel inferendis. Habeo tamen, quod moneam. Pauci homines sine tali vitio moriuntur, et aqua cum plexum choroideum, tum ventriculos *n)* tenet, varie inclinato capite, dum viuerent, vtcunque expellenda, in multis aegris modo integer et naturalis, modo varie corruptus esse visus est plexus. *o*) Videtur ergo magis effectus tanti tamque diuturni mali esse, quam caussa, nihilque hac in re esse perpetuum.

§. XIII.

Sequuntur *glandulae* et *pituitaria*, et *pinealis*, in quarum inuestigatione multum studii multumque operae poluerunt anatomici, sed inter se disceptant mirifice. Quod igitur ad *pituitariam* glandulam attinet, referebat ea vt plurimum fabae mediocris magnitudinem, rarius maior erat, saepius minor, coloris cinerei, mollior et friabilis, interdum durior et veluti scirrhosa vel cartilaginea *oo*). Talem glandulae habitum morbosum hisce in hominibus detectum esse, facile concesserim, id tamen miror, quomodo, cum vix decem granorum pondus habeat, etsi in omni animalium genere constantissima, et quae eius vtilitas sit, nesciat summus physiologus, HALLERVS *p*), possit melancholiam et maniam vel gignere, vel grauiorem reddere, cum in plurimis naturalem formam *pp*) habeat, interdum mutatam. Accedit, quod more aliarum glandularum, si vere talis est, debet diutius

m) *Greding*. Verm. Schrift. p. 235. et p. 174. et *Morgagn*. l. c. p. 54. seq.

n) Vid. *Haller*. l. c. p. 101.

o) *Greding* Vermischte Schrift. p. 246.

oo) Sic *Greding*. Aduers. l. c. p. 515. seq. et Verm. Schrift. p. 191. seq. et p. 224. 258. 304. 318.

p) L. c. p. 102. et 103.

pp) Sic *Greding*. l. c. p. 192.

tius tolerari ſine offenſa poſſe, et ſi magis cerebri quaedam appendix habenda videatur, ea cum communi maſſa afficiatur neceſſe eſt.

§. XIV.

Glandula pinealis ſ. conarium mire placuit philoſophis, CARTESII adſeclis, quippe in ea ſedem animi reponentibus ſcilicet, ſed magis vexauit et etiamnum vexat medicos, cum in plurimis mortuis morbidam inueniant. Viſa enim eſt aqua ſuffuſa *q*) velutique bulloſa in ſtupida *r*), in epilepticis, maniacis, melancholicis, fatuis interdum magnitudine iuſta et naturali, interdum maior vel minor, ſtrigoſa, ſubflaua *rr*) linearis, compreſſa, plana, globoſa *s*), interdum ſatis firma, duriuſcula, craſſior, laxa, mollis et in pultem reſoluta *t*), interdum arenulis vel calculis *u*) coloratis referta, vel oſſea *x*). Sed adhuc ſub iudice lis eſt, ſi, quid et quantum haec conditio ad morbos mentis valeat, quaeritur. Etſi enim crebrius memorantur glandulae huius mutationes in mente captis, tamen et ſani talia vitia tolerant ſine vlla cerebri moleſtia *y*), et melancholici quidam integram eam *z*) oſtendunt.

q) *Haller* l. c. p. 108. *Greding.* Adverſ. Vol. II. p. 517. et Verm. Schrift. p. 179.

r) *Wiſemann* ap. *Haller* l. c. *rr*) *Morgagn.* ib. p. 58. et p. 405. ſeq.

s) *Greding.* l. c. p. 518. et Verm. Schrift. p 179. ſeq.

t) *Greding.* ib. p. 520. et V. S. p. 180. *Morgagn.* l. c. p. 58.

u) *Haller* l. c. *Greding* l. c. p. 521 ſeq. et V. S. p. 181. et 213. 241. *Morgagn.* l. c. p. 56. *Günz* Progr. De lapill. glandulae pineal. in quinque mentis alienatis, Lipſ. 1753. rec. *Haller.* Diſp. Pract. Vol. I. n. 15. p. 233. ſeq. et verſ. germ. P. I. p. 114. *Wiel* Obſ. Rar. Cent. I. Obſ. 12. p. 53. Act. N. Cur. Cent. I. p. 149. *Lange* Opp. P. I. p. 192.

x) *Loeſecke* Obſ. p. 30. Act. Erud. Lipſ. a. 1706. p. 146.

y) *Meckel* Mem. de Berl. T. X. p. 92. et cl. *Schmucker* Wahrnehm. p. 109.

z) *Gunz* l. c. p. 247. et verſ. p. 230. Morgagn. L. V. Ep. 61. Art. 7. p. 407. *Greding.* Verm. Schrift. p. 236. et p. 257. 311.

dunt. Haec dum mecum reputo, non possum a me impetrare, vt tantas inde turbas repetam, quantas alii credunt. Veras esse GREDINGII *a*), hoc in genere facile principis, obser uationes, qua calculos in pluribus melancholicis, maniacis, fatuis et epilepticis reperiri, exemplis docuit, id quidem largior, at vero inde mentis morbum ortum dicere non possum, multo minus inconstantiam et mutabilitatem talium hominum, saepius consilium mutantium, ad sententiam probabiliorem adferre. Vt enim hoc ii fere facere solent, quorum ratio hinc inde vagatur, veluti nescia et dubia, quid e re sit, et qui aures praebent faciles cuique probabiliter dicenti, ita stultus aliquis non ideo pronunciandus est, quia glandulam pinealem immutatam post fata habuerat. Tunc enim plurimi hominum, si ita sentias, stulti sunt, et nemo nostrum adeo sibi a stultitia tutus est, ne dies caniculares metuat. Eadem est arenularum et calculorum ratio, idem iudicium. Nam *illis hominibus, in quorum cadaueribus tales calculi in hac glandula reperti sunt, in vita quicquam incommodi circa animales actiones contigisse*, negat idoneus auctor DIEMERBROECKIVS *c*), nec eos, in quibus conspiciebantur, omnes stultos fuisse, *saepius* tamen *accidisse, vt in stultis, quam in conflictatis vno alio aliquo morbi genere inueniatur*, aperte professus est MORGAGNIVS. *d*) Nec absimiliter cl. MALAKARNE *e*) meminit iuuenis sedecim annos nati, et ad extremum vsque spiritum mente constantis, cuius glandula pinealis arenulis plena, pellucida, hydatidem referens, item variae figurae, interdum medullae instar mollis et magna,

a) Aduers. p. c. p. 523. et Verm. Schrift. p. 182.

b) Ap. *Morgagn.* l. c. Art. 6. p. 406.

c) Anatom. I. 6. p. 592. ed. Vltraject.

d) L. c. Lib. I. Ep. 8. Art. 16. p. 59. cf. *Greding.* Verm. Schrift. p. 262. vbi calculi in hydropica detegebantur, sed sine mente turbata.

e) Encefalotomia nuoua vniuersale, Turin. 1780. P. II.

na, in mendico hilari reperiebatur. Eam vero triplo craſſiorem in viro minime ſtulto detexit Io. FANTONVS *b*). Morbum ergo auxiſſe videntur, induxiſſe nullo modo, quem magis inde natum crederem, ſi pontem cerebri, communem veluti neruorum originem et animi ſedem, affeciſſet. Recte mihi hinc ſenſiſſe videntur MECKELIVS *f*), ROEDERERVS *g*), et omnium maxime MORGAGNIVS *h*), cum in contrariam irent ſententiam. Hic enim in arte ſua, in primis anatome practica, Roſcius, *nouies vidit hanc glandulam arenulis refertam, ſed ſine ſtultitia, contra fuiſſe ſtultitiam in aliis, quorum illa ipſa glandula nihil quicquam vitii habuit. — Nulla certe alia in tota hac ſubſtantia particula eſt quae crebro adeo, ac illa glandula, peculiaribus ſit vitiis obnoxia, et arenulas praeſertim lapilloſque contineat. Quod tu vitium etſi cum ſtultitia et ſine hac quoque deprehenſum fuiſſe ſupra intellexeris, nolim tamen obliuiſcaris, non ſaepe adeo inueniri cum vno alio aliquo morbo, ac cum ſtultitia, coniunctum.* Ergo cum iſte glandulae habitus calculoſus modo adſit, modo deſit, priua mentis affectae cauſſa putanda non eſt, ſed quaedam acceſſio,

§. XV.

Quibus praemiſſis, facile intelligitur, mancam, incertam et dubiam etiamnum eſſe melancholiae et inſaniae longae cognitionem. Pluribus noxis et calamitatibus patet cerebrum, quae plus minus mentis vim hebetant, obtundunt, reprimunt vel exſtinguunt. Aperta ſunt effecta, opertae et obſcurae cauſſae, ideoque continendum fere eſt iudicium. Quaecunque enim vitia hinc inde memorantur, more vagi et inconſtantis comitis inſaniae data eſſe videntur, quibus parum aut nihil fidendum eſt, quia cum et ſine his furere, inſanire, abſurda loqui et facere licet

f) L. cit. p. 92. ſeq. *g*) Progr. de cerebro, p. 4

g) L. c. Lib. V. Ep. 61. Art. 3. 4. p. 405. ſeq.

licet. Cum enim et adſint, et abſint hoc in malo, modo vrgeant, modo mentis ſedem intactam relinquant, non poſſunt idoneae eius cauſſae eſſe, ſed augere illam tantum, aliquae vero earum ne hoc quidem, propter dubiam partium vtilitatem, minutulam molem, locum, quem tenent vel comprimunt, denique propter connexionem. Raro vna labes cerebri vel cerebelli ſubeſt, ſed multiplex, quae quidem perdiligenter exploranda et annotanda omnino eſt, vt, quid quaeque contulerit ad morbum vel inferendum, vel exaſperandum, artis peritus diiudicare poſſit, at vero videndum maxime, vbinam loci vitium potius inſideat. Cum ergo veriſimile ſit, ibi reſidere, tanquam in tuto munimento, animum, vbi cerebrum et cerebellum veluti confluunt atque conſpirant i. e. ad medullam oblongatam et proxime aſſidentes partes, in his inueſtigandis omnis medici ſecantis opera collocanda eſt, ne cauſſam tanti tamque horrendi mali ad iudicem referat quae nec eſt, nec per ſe eſſe poteſt, eaque re vel obſit bono viro, vel proſit malo. Quamdiu enim in foro eccleſiaſtico eo res omnis redit, vt ſciant, numquis melancholia vel mania correptus vim ſibi intulerit, nec ne, ſepulturae honeſtae et inhoneſte decernendae cauſſa, (vtinam miſſa aliquando fieret haec dura et inhumana lex!) omni accuratione et diligentia opus eſt, vt non, niſi id adferatur, quod cum placitis medicis, vſu et conſcientia poteſt conſiſtere.

THESES

THESES

I. Mammarum cancri deſtructio ferro tutior eſt, quam cauſticis.

II Oſſa pelvis ſub partu laborioſo dimoveri poſſunt.

III. Foetus in vtero deglutire non poteſt.

IV. A longiore ſomno morbus fit.

V. Pondus ciborum ſolidorum ſpecificum parum ad deglutitionem confert.

VI. Signa grauiditatis omnia ſunt fallacia.

VII. Variolae non ſunt inſerendae, ſi iam naturales epidemiae ſunt.

VIII. Scabies non a vermibus oritur.

IX Sectioni caeſareae diſſectio ſynchondroſeos oſſium pubis interdum praeferenda eſt.

X. Aures homini natura mobiles dedit.